

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Teaduse ja kõrghariduse meetmed perioodil 2014-2020

Taivo Raud
HTM teadusosakonna juhataja

Seirekomisjon 25.05.2016

Teadus

Teaduse tippkeskused

Riikliku tähtsusega
teaduse infrastruktuur
(teekaart)

NS rakendusühtlused
+ Teaming

Ministeeriumite TA
(RITA)

Teaduse
populariseerimine
(TeaMe +)

Teadus ja kõrgharidus

ASTRA

Asutuste Strateegilise
Arengu toetamine

Teaduse ja
kõrghariduse
rahvusvahelistumine

Mobilitas+
Dora+

Kõrgharidus

Erialastipendiumid
(NS)

Praktikakorraldus
kutse- ja kõrghariduses

Ettevõtlusõpe kõigil
haridustasemetel

ASTRA - Institutsionaalne arendusprogramm teadus- ja arendusasutustele ja kõrgkoolidele

- Eesmärgid:
  - kõrghariduse vastutusvaldkondade ja nutika spetsialiseerumise vajadustest vajalike struktuursete muudatuste läbiviimine ning arenguhüppe saavutamine teaduses ja kõrghariduses
  - asutuste maastiku korrastamine ja dubleerimise vähendamine
  - Ettevõtluskoostöö laiendamine (tehnosiire jm)
  - Teadlaste ja inseneride järelkasv (doktorikoolid)
- Haridus- ja teadusministri määrus kinnitatud 08.04.2015
- Ettepanekute voor kestis 29.mai 2015 kuni 30.10.2015.
- Toetuse maht: 122 mln €
  - Sh majad 54,1 mln € (VV investeeringute kava esitamisel)
  - Sh organisatsiooni ja põhitegevuse arendamine 67,4 mln € (kinnitatud)

Teaduse tippkeskuste toetamine

Eesmärk: teaduse rahvusvahelise konkurentsivõime ning tippkvaliteedi tugevdamine (*stairway to excellence*), järelkasvu toetamine, siseriikliku ja rahvusvahelise teaduskoostöö intensiivistamine, Eesti teaduse rahvusvahelise mõju suurendamine

- Haridus- ja teadusministri määrus kinnitatud 08.04.2015
- Taotlusvoor oli avatud kuni 27.08.2015
- Otsused kinnitatu 2016 I kvartalis
- Kokku rahastati 9 teaduse tippkeskust
- Eelarve: 41,2 mln €

Teaduse tippkeskused 2016-2022

	Tippkeskuse nimi	Valdkond
1	Eesti Infotehnoloogia Tippkeskus	Inseneri- ja tehnikateadused
2	Teadmistepõhise ehituse tippkeskus	Inseneri- ja tehnikateadused
3	Uudsed materjalid ja kõrgtehnoloogilised seadmed energia salvestamise ja muundamise süsteemidele	Inseneri- ja tehnikateadused
4	Genoomika ja Siirdemeditiini Tippkeskus	Terviseteadused
5	Molekulaarse Rakutehnoloogia Tippkeskus	Loodusteadused
6	Globaalmuutuste ökoloogia looduslikes ja põllumajandus-kooslustes	Loodusteadused
7	Kontrollitud korrastatus kvant- ja nanomaterjalides	Loodusteadused
8	Tume universum	Loodusteadused
9	Eesti-uuringute Tippkeskus	Humanitaarteadused

Riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuri toetamine teekaardi alusel

- Märksõnad: taristu avatus teistele teadusasutustele, välispartneritele ja ettevõtetele; arvestada muuhulgas NS kasvualade vajadusi; Eesti osalus ESFRI teekaardi objektides
  - **Alus:** Taristu teekaardi objektide loend Vabariigi Valitsuse 3.09.2014 korraldusega, sh seosed NS-ga. → *ex ante tingimus täidetud*
  - Haridus- ja teadusministri määrus kinnitatud 24.07.2015
  - Seirekomisjoni heakskiit investeringute tegemiseks väljapoole Eestit – august 2015
  - Voor avatud: 14.12.2015 – 29.02.2016; praegu toimub hindamine
- Rakenduskeem: VV investeringute kava
- Eelarve: 30,9 mln € (sh esimeses voorus jagatakse 2/3)

Teaduse rahvusvahelistumine (Mobilitas Pluss)

- Järeldoktori grantid Eestisse tulekuks
- Tippteadlaste grantid Eestisse tulekuks
- Rahvusvahelistel tipptasemel konkursitel (nt ERC) kõrgele kohale jõudnud kuid toetuseta jäänud teadlaste toetamine, et motiveerida uuesti taotlema rahvusvahelisel konkursil
- Osalemine Euroopa Teadusruumi, Innovaatilise Liidu ja Horisont 2020 programmilistes algatustes ja teistes partnerlustes (aluseks Eesti Euroopa Liidu teadus- ja arendustegevuse partnerlustes osaluse strateegiline raamistik; nn ERA õppetoolid, ERA-NET Cofund, EIT)
- **Kinnitatud** haridus- ja teadusministri käskkirjaga 30.12.2015
- **Elluviija:** SA Eesti Teadusagentuur
- **Eelarve:** 35,4 mln €

Kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine "Dora Pluss,,

- Lühiajaline õpiränne Eestist välja
- Semestriõpingud:
  - Eesti doktorantide semester välismaal
  - Külalisdoktorandid Eesti ülikoolides
- Tasemeõpe:
  - Välistmagistrandid Eestisse
  - Välisdoktorandid Eestisse
- Suveülikoolide toetamine
- Kinnitatud haridus- ja teadusministri käskkirjaga 09.12.2015
  - Elluviija: SA Archimedes
  - Eelarve: 22,6 MEUR

Nutika spetsialiseerumise rakendusuringute toetamine

- **Eesmärk:**

- 1) aidata kaasa ettevõtjate huvides läbi viidavate rakendusuringute ja tootearenduse rahastamisele avalikes TA asutustes;
- 2) tõsta Eesti avalike TA asutuste motivatsiooni ja valmisolekut ettevõtlusele vajalike rakendusuringute ja tootearendusprojektide läbiviimiseks kasvuvaldkondades;
- 3) soodustada teadmussiiret ettevõtete ja Eesti avalike TA asutuste vahel.

- **Tegevused:**

- Rakendusuringute ja tootearendusprojektide toetamine nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades. Toetatakse ülikoolides ja TA asutustes läbiviidavaid rakendusuringuid, mida tehakse lähtuvalt ettevõtjate vajadustest ja initsiatiivist
- Kinnitatud haridus- ja teadusministri määrusega 21.08.2015
  - Eelarve: 26,6 mln € + ettevõtete omaosalus (vastavalt riigiabi määradele)
  - Taotlusvoor avati 4. jaanuaril 2016. a. Toetust saab taotleda kuni 31. detsember 2016. a. Esimese taotlusvooru toetuse maht on kuni 9 mln eurot.

Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse tugevdamine (RITA)

- Eesmärk – suurendada sotsiaalmajanduslikel eesmärkidel tellitava TA mahtu ja kvaliteeti; tugevdada ministeeriumite TA võimekust; arendada poliitikaseiret.
- Tegevused:
  - Valdkondliku TA toetamine
  - Teadusnõunike ametikohtade toetamine ministeeriumites
  - ETIS, analüüs ja poliitikaseire (TIPS)
- Kinnitatud ministri käskkirjaga 31.12.2015
- Eelarve: 27,9 mln €
- Elluviija: SA Eesti Teadusagentuur

Kõrghariduse erialastipendiumid

- Eesmärk: Motiveerida üliõpilasi täiskoormusega õppima ettevõtlusele ja riigile perspektiivikates **nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades**
- Tegevused:
  - Stipendiumite maksmine VV määruse „Üliõpilaste stipendiumite liigid, suurused ja nende määramise üldtingimused” alusel
  - Doktorantuur koostöös ettevõtetega
- **Piloteeriti 2007-2013 ESF vahenditest**
- **Programm kinnitatud haridus- ja teadusministri käskkirjaga 24.11.2015**
- **Elluviija**: SA Archimedes
- **Eelarve**: 25,3 mln €

Teaduse populariseerimine

- **Eesmärk:** Teadlaste töö ja elukutse populariseerimine noortele ning ühiskonnale meedia ja ürituste kaudu
  - Meediategevused → Rakett69 + üldauditooriumi saatesari
  - Ettevõtjate laialdasem kaasamine teaduse ja LTT erialade populariseerimisse → Teadus- ja tehnoloogiapakt
  - Atraktiivse ja kaasaegse LTT õppesisu arendamine hariduses
- Programm „TeaMe Pluss“ kinnitatud haridus- ja teadusministri käskkirjaga 25.09.2015
- **Elluviija:** SA Eesti Teadusagentuur
- **Eelarve:** 3,2 mln €
- Lisaks tuleb avatud taotlusvoor Teeme+ „alt-üles“ populariseerimisprojektide toetamiseks (1,5 mln €).

Nutika spetsialiseerumise suurprojektide toetamine - TEAMING

- Valitsuskabineti 14.04.2016 koosolekul otsustati toetada „Teaming“ keskuste loomist Eestisse Euroopa Liidu teaduse raamprogrammi Horisont 2020 ja Eesti riigi toetusel
- Horisont 2020 lõppvoorus osaleb 2 Eesti taotlust:
  - ITEE „Digital Connected Economy“
  - FINEST TWINS (Helsinki-Tallinn Smart Twin City)
- „Teaming“ keskuste kaasrahastamiseks broneeriti NS suurprojektide toetamise meetmes 9 mln eurot
- **Eeldatav otsus:** 2017 I kvartal

Nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondadesse panustamine

- NS kasvuvaldkondadega otseselt seotud:
  - NS rakendusuringute toetamine
  - NS suurprojektide toetamine (Teaming)
  - NS erialastipendiumid
- Kõik teised meetmed aitavad kasvuvaldkondadesse panustada, sh:
  - Valikukriteeriumites on NS eelistatud
  - Riikliku teadustaristu teekaardis on toodud objektide seosed NS kasvuvaldkondadega
- Meetme tingimused on kooskõlastatud valdkondliku komisjoni ja NS juhtkomiteega

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Aitäh